

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การคัดเลือกเชื้อแอคติโนมัยซีสที่สามารถผลิตเอนไซม์แมนนาเนส
ชื่อผู้เขียน	นางสาวนลิน วงศ์ขัตติยะ
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	สาขาวิชาชีววิทยา
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. สายสมร ลำยอง ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี พุกษากร กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มรกต สุกโชติรัตน์ กรรมการ

บทคัดย่อ

ได้ทำการทดลองเพื่อคัดเลือกเชื้อแอคติโนมัยซีสจากรากพืช ดิน และเชื้อบริสุทธิ์จากภาควิชาชีววิทยา จำนวน 249 ไอโซเลทพบว่ามีแอคติโนมัยซีสจำนวน 38 ไอโซเลทที่สามารถผลิต mannanase ได้เมื่อเลี้ยงในอาหารเหลวที่ประกอบด้วย locust bean gum 1%(w/v) แล้วทดสอบด้วยวิธี gel diffusion assay ที่ประกอบด้วย Phyta gel 0.7%(w/v) และ locust bean gum 0.1%(w/v) พบว่าสายพันธุ์ E2/22 ซึ่งบ่งบอกชนิดว่าเป็น *Streptomyces* sp. สามารถผลิต mannanase ได้สูงที่สุดเมื่อเพาะกล้าเชื้อ 3.85 % ในอาหารเหลวที่ประกอบด้วย locust bean gum 2.5%, peptone 0.5%, KH_2PO_4 0.05% และ $\text{MgSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ 0.05% (w/v) pH 5.0 บ่มที่อุณหภูมิ 30°C เขย่าด้วยความเร็ว 200 รอบต่อนาทีเป็นเวลา 96 ชั่วโมง จะมี mannanase activity 149.92 U/ml ให้ specific activity 675.62 U/mg และมี β -mannosidase activity 0.7 U/ml specific activity 3.47 U/mg ส่วน galactanase จะผลิตได้มากที่สุดเมื่อเวลา 24 ชั่วโมงเท่ากับ 2.25 U/ml specific activity 14.43 U/mg สภาวะที่เหมาะสมต่อการทำงานของ mannanase คือที่ pH 6.5 อุณหภูมิ 60°C เป็นเวลา 2 ชั่วโมง เอนไซม์มีการทำงานสูงสุดหลังจากการศึกษาสภาวะที่เหมาะสมแล้วเท่ากับ 521.68 U/ml และมี specific activity เท่ากับ 2230.35 U/mg เมื่อตรวจสอบผลิตภัณฑ์หลังการบ่ม crude enzyme กับ locust bean gum และ gum arabic แล้วพบ mannooligosaccharide มาก

Thesis Title	Selection of Actinomycetes Capable of Producing Mannanase	
Author	Miss Nalin Wongkattiya	
M.S.	Biology	
Examining Committee :	Associate Prof. Dr. Saisamorn Lumyong	Chairperson
	Assistant Prof. Dr. Sumalee Pruksakorn	Member
	Assistant Prof. Morakot Sukchotiratana	Member

Abstract

Isolates of 249 actinomycetes from roots, soil samples and pure stock cultures were screened for production of mannanase when grown in 1%(w/v) locust bean gum containing liquid media. Mannanase activity was detected from 38 isolates of Actinomycetes by using gel diffusion assay with a substrate containing 0.7%(w/v) Phyta gel and 0.1%(w/v) locust bean gum as the sole carbon source. Actinomycetes isolate No.E2/22, identified as *Streptomyces* sp. E2/22, produced the highest mannanase activity in the medium containing %(w/v) 2.5 locust bean gum, 0.5 peptone, 0.05 KH₂PO₄ and 0.05 MgSO₄·7H₂O at pH 5.0. The culture was prepared by inoculation with 3.85% of 48 hr. seed culture and incubated at 30°C with shaking at 200 rpm. It produced mannanase and β -mannosidase with the activity of 149.92 U/ml and 0.7 U/ml, respectively. The highest galactanase was produced after 24 h of incubation at the level of 2.25 U/ml. The optimum conditions for the mannanase activity were at pH 6.5, 60°C and 2 h of incubation. The maximum mannanase activity and specific activity were 521.68 U/ml and 2230.35 U/mg. Mannooligosaccharide production from hydrolysis of locust bean gum and arabic gum was detected by thin layer chromatography analysis.